Інформаційно-комунікаційні компетентності в початковій школі

Підготовка компетентної та конкурентно-спроможної особистості є одним із ключових завдань сучасної системи освіти України. Реформа Нової української школи спрямована саме на розвиток та оволодіння учнями ключовими компетентностями. В час інтенсивних інформаційних потоків активізується застосування інформаційно-комунікаційних технологій і в освітньому процесі початкової школи.

Поняття «інформаційно-комунікаційної компетентності» у Державному стандарті базової та повної загальної середньої освіти визначено як можливість учня використовувати інформаційно-комунікаційні засоби та технології для особистісних і суспільних завдань.

Отже, інформаційна компетентність передбачає вміння:

- самостійно працювати з інформацією, шукати, вибирати, аналізувати й оцінювати, організовувати, представляти, передавати її;
- моделювати, проектувати об'єкти і процеси, у тому числі під час взаємодії з іншими, відповідально реалізовувати свої плани, приймати рішення і діяти в непередбачених ситуаціях, учитися упродовж життя.

Учневі потрібно сформувати навички ефективної взаємодії з інформаційним середовищем, уміння використовувати надані можливості, і певний рівень інформаційної культури і культури поведінки в інформаційному середовищі.

Нині все суспільство в цілому розуміє, що володіння комп'ютером є важливим елементом освіти. Проте саме поняття «комп'ютерна компетентність» залишається досить розпливчастим. Чи можна сказати, що кожна людина, яка грає в комп'ютерні ігри, а також користується електронною поштою або Інтернетом, по-справжньому володіє комп'ютером? Чи достатньо тих знань і вмінь, які сучасні молоді люди отримують у школі, для розв'язання завдань, з якими вони зустрінуться в реальному житті? Інформаційна компетентність (і її база –інформаційна грамотність) у найбільш прогресивних моделях сучасної школи освоюється і застосовується в усьому освітньому

процесі, у різних предметах і формах навчальної і виховної діяльності. У зв'язку з цим перед системою освіти нині стоїть завдання зміни моделі використання ІКТ в освітніх установах: перехід від моделі «комп'ютерний клас для вчителів інформатики» до моделі, у якій ІКТ активно використовуються у викладанні всіх предметів, будучи інструментом перебудови всього навчального процесу.

Основні тенденції розвитку цієї освітньої моделі в нашій країні відповідають світовим: скорочується обсяг освоюваних школярами рутинних технологічних знань і вмінь, пов'язаних зі специфікою використання засобів інформатизації. Школярі знайомляться з інтуїтивно зрозумілими засобами стандартного інтерфейсу, після чого специфічні особливості освоюються ними самостійно в ході застосування;передбачається розвантаження вивчення інформатики і інформаційних технологій у рамках окремого предмета за рахунок практичного відпрацювання умінь і навичок. Перший досвід дослідницької діяльності, спрямованої на одержання нової інформації, школярі здобувають на уроках інформатики в другому класі. Під час організації цієї роботи в початковій школі необхідно враховувати вікові психолого-фізіологічні особливості дітей молодшого шкільного віку. Бажання досліджувати виникає тоді, коли об'єкт викликає інтерес. Наше завдання – підвести дитину до ідеї, у якій вона максимально реалізується як дослідник, розкриє кращі сторони свого інтелекту, одержить нові корисні знання, уміння й навички.

В умовах інформаційного суспільства інформація швидко змінюється, старіє. Освіта стає мобільною. На передній план виходить уміння самостійно здобувати й обробляти інформацію, робити висновки і застосовувати отримані в ході цієї роботи знання.

Життя вимагає і від учня, і від учителя самостійного отримання інформації, вміння обробляти її і застосовувати на практиці.

Коли говорять про роль того чи іншого уроку в формуванні певних ключових компетентностей, урокам інформатики в основному відводиться роль для розвитку інформаційної компетентності. Безумовно, у самій суті цього навчального предмета вже закладена певна база, що дозволяє працювати саме над навичками діяльності з інформацією в різних сферах життя. Ефективність будь-якого уроку при компетентнісному підході визначається не тільки тим,

який обсяг інформації на уроці вчитель намагався дати дітям, а, насамперед тим, що саме вони взяли в процесі навчання для життя. Головне завдання вчителя – активізувати навчальне заняття, створити умови для включення учнів у роботу на всіх етапах діяльності,у дослідження, у пошук з відкриття нових знань. Активне використання проектної діяльності в школі формує в дітей уміння вирішувати актуальні для них проблеми. Важливим є те, що діти вчаться використовувати наявні в них знання та уміння. Поряд із цим, недостача знань спонукає дітей використовувати всі наявні ресурси: словники, довідники, Інтернет тощо. Необхідно навчити дітей знаходити потрібну інформацію під час роботи з різними джерелами, критично оцінювати інформацію, виявляючи її правдивість. Інформатика – це той предмет, де навчання для дітей перетворюється на захоплюючу діяльність, отже на цих уроках учень вчиться шукати, подавати, обробляти, передавати інформацію. Формуючи інформаційну компетентність учнів, ми забезпечуємо розвиток їх особистості та готуємо до успішного життя в сучасному суспільстві.